

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 6. kesäkuuta 2019
(OR. en)

9727/19

CT 55
ENFOPOL 278
COTER 71
JAI 589
COPEN 237

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	6. kesäkuuta 2019
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	9366/19
Asia:	Neuvoston päätelmät vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten käsittelystä vapautumisen jälkeen – <i>Neuvoston päätelmät (6. kesäkuuta 2019)</i>

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3697. istunnossaan 6. kesäkuuta 2019 hyväksymät neuvoston päätelmät vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten käsittelystä vapautumisen jälkeen.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT**vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten käsittelystä vapautumisen jälkeen****EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO**

KOROSTAA, että terrorismin torjunta on neuvoston asialistan kärjessä,

OTTAA HUOMIOON, että lokakuussa 2018 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti toteuttamaan toimenpiteitä, joilla vahvistetaan valmiuksia ehkäistä radikalisoitumista ja terrorismia sekä vastata niihin tehokkaasti perusoikeuksia täysimääräisesti noudattaen,

TOTEAA, että terrorismiin ja väkivaltaisiin ääriilikkeisiin johtava kaikenlainen radikalisoituminen aiheuttaa edelleen merkittäviä haasteita, jotka edellyttävät eri viranomaistahot yhdistävää toimintamallia ensinnäkin jäsenvaltioissa, seuraavaksi EU:n tasolla ja tämän jälkeen painopisteenä olevilla naapurialueilla,

KOROSTAA, että erityisen tärkeitä ja kiireellisiä ovat sellaiset tehokkaat toimenpiteet, joilla käsitellään äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisia, ehkäistään vankiloissa tapahtuvaa radikalisoitumista ja pannaan täytäntöön kuntoutus- ja yhteiskuntaan sopeuttamisstrategioita, kun otetaan huomioon riski, jonka äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten tai vankilatuomiotaan suorittaessaan radikalisoituneiden rikoksenteijöiden kasvava määrä aiheuttaa, ja se, että osa näistä rikoksenteijöistä vapautuu seuraavien kahden vuoden aikana, kuten terrorismin torjuntaa koskevassa EU:n uhka-arvioinnissa korostettiin,

PITÄÄ MYÖNTEISINÄ jäsenvaltioiden ja komission tällä alalla toteuttamia yhteisiä toimia, erityisesti radikalisoitumista käsittelevän komission korkean tason asiantuntijaryhmän loppuraporttia, radikalisoitumista käsittelevän johtoryhmän perustamista ja radikalisoitumisen ehkäisemisessä noudatettavaa EU:n koordinoitua toimintamallia koskevia, vuodeksi 2019 laadittuja strategisia suuntaviivoja, joissa todetaan, että äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten käsittely ja vankilassa tapahtuvan radikalisoitumisen ehkäisy ovat edelleen merkittäviä haasteita kaikkialla EU:ssa, ja suositellaan vahvistamaan jäsenvaltioiden valmiuksia kehittää, ottaa käyttöön ja arvioida riskinarviointivälineitä ja radikalismista loitontumiseen tähtääviä ohjelmia, jotta äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisia voidaan kuntouttaa ja sopeuttaa yhteiskuntaan kohdennetusti ja tehokkaasti,

SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI jäsenvaltioiden aloitteeseen, joka koskee ennaltaehkäisevää työtä vankiloissa, kuntouttamista ja yhteiskuntaan sopeuttamista noudattaen hankepohjaista toimintatapaa, joka otettiin käyttöön radikalisoitumista käsittelevän komission korkean tason asiantuntijaryhmän suosituksen perusteella,

OTTAA HUOMIOON, että myös Euroopan parlamentin terrorismia käsittelevän erityisvaliokunnan mietinnössä korostettiin tarvetta vastata vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen kasvavaan haasteeseen sekä kehittää ja ottaa käyttöön tehokkaampia toimenpiteitä tällä alalla,

ANTAA TUNNUSTUSTA radikalisoitumisen torjuntaverkoston (RAN) osaamiskeskuksen tällä alalla tekemällä työlle; RAN-osaamiskeskus on keskeinen foorumi, jolla toimijat voivat vaihtaa parhaita käytäntöjä ja lisätä tietämystä tästä erityisalasta,

PALAUTTAA MIELEEN erityisesti:

- terrorismiin ja väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen rikosoikeudellisten vastatoimien tehostamisesta 20. marraskuuta 2015 annetut Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden päätelmät¹ ja erityisesti vankilaoloja, kuntouttamista ja yhteiskuntaan sopeuttamista sekä koulutusta koskeva päätelmät,
- 30. kesäkuuta 2017 hyväksytyt tarkistetut suuntaviivat: EU:n strategia radikalisoitumisen ja terrorismiin värväyksen torjumiseksi²,
- komission yhdessä puheenjohtajavaltio Bulgarian kanssa 27. helmikuuta 2018 järjestämän vankiloissa tapahtuvaa radikalisoitumista käsitelleen konferenssin (jossa tarkasteltiin tällä alalla vuodesta 2015 alkaen tehtyä työtä) päätelmät,
- oikeusministereiden 9. maaliskuuta 2018 käymän lounaskeskustelun vankiloissa tapahtuvasta radikalisoitumisesta,
- lokakuussa 2018 allekirjoitetun, EU:n ja Länsi-Balkanin yhteisen terrorisminvastaisen toimintasuunnitelman.

¹ 14419/15.

² 10855/17.

SEKÄ

PANEE MERKILLE mahdollisen riskin, jonka äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten ja/tai vankilatuomiotaan suorittaessaan radikalisoituneiden henkilöiden innoittamat, järjestämät, helpottamat tai suorittamat terroriteot aiheuttavat Euroopan kansalaisille.

TOTEAA, että on tarpeen parantaa jatkuvasti yhteistyötä ja toimien koordinoitua sekä kansallisella että EU:n tasolla ja kehittää mahdollisimman tarkoituksenmukaisia välineitä vankilassa tapahtuvaan radikalisoitumiseen liittyvän haasteen ratkaisemiseksi tehokkaasti.

KEHOTTA JÄSENVALTIOITA

- kehittämään erityisiä toimia sellaisten äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten käsittelemiseksi, joiden arvioidaan olevan vaarassa radikalisoitua vankilatuomiota suorittaessaan, mukaan lukien mahdollisuuksia viranomaisten väliseen tiedonvaihtoon, keskittyen erityisesti vapautumisen jälkeiseen kuntouttamiseen, yhteiskuntaan sopeuttamiseen ja riskinhallintaan,
- panemaan täytäntöön asiaa koskevat neuvoston päätelmät ja tarpeen mukaan radikalisoitumista käsittelevän komission korkean tason asiantuntijaryhmän suositukset,
- hyödyntämään tarpeen mukaan vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen käsittelemistä koskevia hyviä käytäntöjä, jotka perustuvat puheenjohtajavaltion toteuttamaan laajaan kuulemiseen, jota käsitellään tarkemmin liitteessä,
- harkitsemaan liittymistä EPTA-verkostoon (European network of Penitentiary Training Academies) ja kannustamaan osallistumista käynnissä olevaan verkoston kehittämishankkeeseen, jota rahoitetaan oikeusalan ohjelmasta,

KEHOTTA KOMISSIOTA

- tukemaan jäsenvaltioiden työtä (muun muassa käytettävissä olevien rahoitusvälineiden, kuten sisäisen turvallisuuden rahaston sekä poliisi- ja oikeusalan ohjelman avulla), jonka tavoitteena on kehittää riskinhallintavälineitä ja -käytäntöjä ja toteuttaa asiaankuuluville ammattilaisille ja alan toimijoille (vankilahenkilökunta, ehdonalaisvalvojat, oikeuslaitos jne.) tarkoitettuja koulutusohjelmia, äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisille suunnattuja radikalismista luopumista ja loitontumista sekä kuntoutumista tukevia ohjelmia vankeus- ja kuntoutusaikana sekä yhteiskuntaan sopeuttamisen välineitä vankilasta vapautumisen jälkeistä aikaa varten,
- edistämään edelleen tietojenvaihtoa sekä niiden hyvien käytäntöjen ja kokemusten vaihtoa, joita on saatu erilaisten alalla käyttöön otettujen aloitteiden vireästä toiminnasta ja johon otetaan mukaan asiaankuuluvilla eri toiminta-aloilla toimivia jäsenvaltioiden ja alan toimijoiden verkostoja, kuten EuroPris-järjestö, eurooppalainen yhdyskuntaseuraamusjärjestö (CEP) ja RAN,
- edistämään vakiintuneen tiedon, näyttöön perustuvan tutkimuksen ja käytännön ohjeiden kehittämistä EU:n tasolla jäsenvaltioiden tukemiseksi niin, että ne voivat puuttua tehokkaasti vankiloissa tapahtuvaan radikalisoitumiseen ja sopeuttaa äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisia ja/tai vankiloissa radikalisoituneita rikosentekijöitä yhteiskuntaan,
- tukemaan edelleen kolmansien maiden ja kumppaneiden työtä, etenkin naapurialueilla, kuten Länsi-Balkanilla, MENA-alueella (Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan alue) ja Sahelin alueella, vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen ehkäisemiseksi sekä radikalismista luopumis- ja loitontumisohjelmien toteuttamiseksi vankeusaikana ja kuntoutus- ja yhteiskuntaan sopeuttamisohjelmien toteuttamiseksi vapauttamisen jälkeen,
- ottamaan puheenjohtajavaltio Romanian suorittaman kuulemisen tulokset huomioon tulevassa työssä, joka koskee äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten käsittelyä ja vankiloissa tapahtuvaa radikalisoitumista, ja tukemaan jäsenvaltioita asiaankuuluvien käytäntöjen ja toimien toteuttamisessa,
- tarkastelemaan saavutettua edistystä ja arvioimaan lisätoimien tarvetta yhdessä jäsenvaltioiden kanssa radikalisoitumista käsittelevässä johtoryhmässä.

HYVÄT KÄYTÄNNÖT vankiloissa tapahtuvaan radikalisoitumiseen puuttumisessa sekä äärilinjain terrorismi- ja väkivaltarikollisten käsittelyssä vapautumisen jälkeen

Yleinen kehys

Tarvitaan monialaista toimintatapaa, jossa otetaan huomioon prosessin eri ulottuvuudet – ennaltaehkäisy, seuraamukset/vankeusrangaistus, kuntoutus ja yhteiskuntaan sopeuttaminen – jotta voidaan varmistaa, että kansallisen ja Euroopan tason institutionaalisten ja yhteiskunnallisten toimijoiden työ on johdonmukaista ja koordinoitua.

Tehokkaat kansalliset koordinointi- ja yhteistyöpolitiikat, joihin asiaankuuluvat toimijat osallistuvat, voisivat helpottaa radikalisoitumisen ja vankilassa tapahtuvan värväyksen varhaista havaitsemista ja tarkoituksenmukaisten toimenpiteiden kehittämistä. Näitä voisivat olla muun muassa nopea tietojenvaihto (mukaan lukien virastojen ja viranomaisten väliset verkostot ja työryhmät), kirjalliset ohjeet ja strategiat ja/tai erikoiskoulutus ja -ohjaus.

Toimenpiteitä voitaisiin mukauttaa ja päivittää jatkuvasti, jotta ne vastaisivat radikalisoituneessa tai ääriajattelua edustavassa ympäristössä tapahtuvien muutosten aiheuttamaan kehittyvään haasteeseen.

Väkivaltaisten ääriliikkeiden ja vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen torjunnasta vastaavat erikoistuneet ja monialaiset yksiköt voisivat olla tehokas väline, jonka avulla voitaisiin – muiden, osittain paikallisten sidosryhmien kanssa kumppaneina toimien – tunnistaa radikalisoituneet henkilöt, saada nämä luopumaan ja loitontumaan radikalismista ja sopeuttaa heidät yhteiskuntaan sekä pyrkiä ehkäisemään radikalisoitumista.

Voitaisiin toteuttaa arviointi sen määrittämiseksi, onko tarpeen kehittää erityisohjelmia, joilla vastataan naispuolisten äärilinjain terrorismi- ja väkivaltarikollisten erityisiin tarpeisiin ja ominaisuuksiin.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä nuoriin rikoksentekijöihin, joita olisi pidettävä paitsi rikoksentekijöinä tai mahdollisina uhkina myös – heidän iästään ja henkilökohtaisesta kehitystasostaan riippuen – uhreina, kunnioittaen täysin heidän perusoikeuksiaan ja noudattaen nuorten säilöönottoa koskevaa kansallista ja EU:n lainsäädäntöä.

Koulutus

Voitaisiin kehittää vankilahenkilökunnalle ja rikosseuraamushenkilöstölle tarkoitettuja kattavia koulutusohjelmia, kuten henkilöstön peruskoulutukseen sisällytettäviä erityisiä tietoisuutta lisääviä ja radikalisoitumisen ehkäisyä käsitteleviä moduuleja. Ohjelmia voitaisiin toteuttaa erityisesti vankiloissa, joissa on terrorismi- tai radikalismitaustaisia vankeja.

Ohjelmissa voitaisiin keskittyä parantamaan henkilöstön tietämystä väkivaltaisista ääriliikkeistä, radikalisoitumisilmiöistä ja ääri-ideologioista (muun muassa siitä, miten havaita radikalisoitumisen varhaiset merkit ja miten tarjota vaihtoehtoisia narratiiveja) tai toteuttamaan ennaltaehkäiseviä erityistoimenpiteitä, joita kohdistetaan nuoriin ja haavoittuviin vankeihin, joilla on merkittäviä riskitekijöitä. Henkilöstön olisikin voitava hankkia tietoa ja välineitä, joiden avulla he voivat vastata normaalissa vuorovaikutuksessa vankien kanssa kohtaamiinsa haasteisiin ja jotka kehittävät heidän kykyään reagoida erilaisiin tilanteisiin ja helpottavat heidän työskentelyään väkivaltaisten vankien kanssa. Koulutus olisi räätälöitävä vastaamaan erityyppisten henkilöstöryhmien tarpeita ja erityisiä vastuualueita.

Saattaisi olla hyödyllistä luoda välineistö, joka auttaisi vankilahenkilökuntaa ja rikosseuraamushenkilöstöä toimimaan rakentavasti sellaisten vankien kanssa, jotka ovat alttiita radikalisoitumiselle.

EU:n virastojen (esim. Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto CEPOL) tai asiaankuuluvien EU-verkostojen (esim. RAN, CEP, EuroPris, EPTA) järjestämät taikka EU:n rahoittamien hankkeiden (esim. DERAD) tuella toteutettavat koulutustoimet ovat hyödyllisiä. Hyödyllisiä ovat myös käsikirjat, ohjeet ja muu tukimateriaali.

Tuomareille ja syyttäviviranomaisille tarkoitettua kansallisen tason koulutusta voitaisiin edistää Euroopan juridisen koulutusverkoston (EJTN) toteuttaman EU:n laajuisen koulutusmoduulien testauksen jatkotoimena.

VANKEUSRANGAISTUKSET

Järjestelyt

Terrorismirikoksista tuomittuihin henkilöihin sovellettavista vankeusjärjestelyistä päätetään yleensä tapauskohtaisesti alustavan riskinarvioinnin jälkeen. Tarvittaessa voidaan kuitenkin soveltaa erityisiä turvallisuustoimenpiteitä (joko yleisiä tai yksilöllisesti mukautettuja), muun muassa muista vangeista erottamista.

Alustava riskinarviointi voitaisiin tehdä kullekin vangille soveltuvien vankeusjärjestelyjen määrittämiseksi.

Asiantuntijoista eli vankilahenkilökunnasta ja alan ammattilaisista koostuva ryhmä (johon kuuluisi myös psykologi tai psykiatri) voisi arvioida radikalisoitumisriskiä ja muiden vankien turvallisuudelle mahdollisesti aiheutuvaa uhkaa. Äärimmäisimpiä tapauksia varten voitaisiin perustaa erillisiä osastoja korkean turvallisuustason vankiloihin.

Vaihtoehtoinen ratkaisu on radikalisoituneiden henkilöiden hajauttaminen yleisen vankilaväestön joukkoon, mutta siten, että estetään tällaisten henkilöiden suorat kontaktit haavoittuvassa asemassa oleviin vankeihin tai toisiinsa, jotta he eivät pääse levittämään väkivaltaisia ääriäkemyksiä ja/tai luomaan verkostoja.

Mahdollisten riskien arviointi

Erikoistunut henkilöstö, joka on koulutettu havainnoimaan kulttuurien välisiä eroja ja tunnistamaan radikalisoitumisen merkkejä ja jonka tehtävänä on seurata vankien käyttäytymistä ja suuntautumista, on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi tunnistaa radikalisoitumisen lähteitä ja edistäjiä. Tämä henkilöstö voisi myös vaihtaa säännöllisesti tietoja muiden asianomaisten tahojen kanssa, kuten muun vankilahenkilökunnan, vankila- ja rikosseuraamuslaitosten sekä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Kunkin jäsenvaltion tarpeisiin mukautettujen ammattimaisten riskinarviointivälineiden (esimerkiksi VERA-2R, ERG 22) avulla voidaan saada tietoa oikeasuhteista riskinhallintaa varten, lisätä äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten kanssa työskentelevän henkilöstön ja päättäjien ymmärrystä ja luottamusta sekä helpottaa ja ohjata vaikuttavia ja kohdennettuja toimia.

Selkeisiin ja operatiivisiin indikaattoreihin perustuvassa vaikuttavassa arvioinnissa voitaisiin ottaa huomioon esimerkiksi radikalisoitumisen kolme ulottuvuutta:

1. miten sitoutunut henkilö on radikaaliin ideologiaan
2. miten todennäköistä on, että hän käyttää sen vuoksi väkivaltaa ja
3. millaiset mahdollisuudet hänellä on aiheuttaa vahinkoa.

Vankilaviranomaiset voisivat laatia säännöllisesti riskinarviointeja yhteistyössä muiden kansallisten viranomaisten kanssa, oikeusviranomaiset ja turvallisuuspalvelut mukaan luettuina, radikalisoituneiden vankien aiheuttaman riskin arvioimiseksi. Riskinarviointi voitaisiin tehdä kyseisten henkilöiden vankeuden alussa, sen aikana ja/tai sen lähestyessä loppuaan. Ennen vapauttamista voitaisiin laatia seurantaraportti, jossa esitettäisiin yhteenvedo vankeuden aikana kerätyistä tiedoista ja joka lähetettäisiin vapauttamisen jälkeisissä ohjelmissa mukana oleville osapuolille.

Tiedonvaihto

Vankilajärjestelmän asiaankuuluvalla erityishenkilöstöllä (tai rakenteille) voitaisiin antaa tehtäväksi kerätä, käsitellä ja jakaa vankiloissa tapahtuvaa radikalisoitumista koskevia tietoja noudattaen tinkimättä tietosuoja sääntöjä ja tarpeellisuusperiaatetta.

Sidosryhmien (vankila- ja rikosseuraamusviranomaisten, lainvalvontaviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten) väliseen kansalliseen koordinointiin ja yhteistyöhön voitaisiin sisällyttää tietojen ja asiantuntemuksen vaihto, asiaa käsittelevät kokoukset ja erikoistuneiden ryhmien tai erityistyöryhmien nimittäminen sellaisten yksittäistapausten käsittelyä varten, jotka aiheuttavat väkivaltaiseen ääriajatteluun liittyviä riskejä ja/tai jotka paljastavat haavoittuvuustekijöitä.

Radikalismista luopumista ja loitontumista sekä kuntoutumista tukevat ohjelmat

Toimenpiteitä, joilla vankeja kannustetaan loitontumaan väkivaltaisten ääriilikkeiden toiminnasta, voitaisiin toteuttaa tapauskohtaisesti. Henkilöstön olisi käytävä rakentavaa vuoropuhelua väkivaltaisesta ääriajattelusta kiinnostuneiden vankien kanssa. Psykologeista, kouluttajista jne. koostuvat ryhmät voisivat tarjota apua ja tukea vankila- ja rikosseuraamuslaitoksissa työskenteleville ammattilaisille.

Radikalismista luopumista ja loitontumista sekä kuntoutumista tukeviin ohjelmiin voitaisiin sisällyttää erityisesti seuraavaa:

- vankien sosiaalisten ja viestintätaitojen kehittäminen,
- vankien koulutus ja ammatillinen koulutus, jolla tuetaan heidän sopeutumistaan vapautumisen jälkeen,
- kognitiivinen käyttäytymiskoulutus (esimerkiksi impulsiivisen tai itsekeskeisen ajattelun muuttamiseksi),
- ohjaus, terapia ja kuntoutus (esimerkiksi päihteiden väärinkäytön taikka väkivaltaisen tai rikollisen käyttäytymisen hoito),
- osallistaminen kulttuuritilaisuuksiin sekä sosiaalisiin ja urheilutapahtumiin,
- vankien kannustaminen kaikenlaisen väkivallan välttämiseen.

Voitaisiin määritellä mitattavissa olevia tulosindikaattoreita, joiden avulla voidaan arvioida radikalismista luopumista, loitontumista sekä kuntoutumista tukevien ohjelmien vaikuttavuutta.

Vangeille henkistä tukea antavilla uskontojen edustajilla on merkittävä rooli vastapropagandan tarjoamisessa väkivaltaisille uskonnollisille ideologioille. He voivat ymmärtää äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten maailmankuvaa ja teologisia tulkintoja ja tarvittaessa kyseenalaistaa näitä. Uskontojen edustajille voitaisiin tarjota tukea, kuten erikoiskoulutusta, joka keskittyisi rakentavaan viestintään ja vaihtoehtoihin narratiiveihin. Jotta voidaan välttää riski siitä, että vangit radikalisoituvat entistä enemmän, heidän kanssaan toimiviin uskontojen edustajiin – jotka ovat toisinaan vankiloiden palveluksessa – voitaisiin soveltaa perusteellista kansallisen lainsäädännön mukaista turvallisuusselvitysprosessia ja valintamenettelyä ennen kuin heidät nimitetään.

Kansalaisjärjestöt ja sosiaalityöntekijät voisivat auttaa ja tukea vankeja luopumaan ja loitontumaan radikalismista. Vapaaehtoisten tai muiden kansalaisjärjestöjen kanssa voitaisiin kehittää kumppanuuksia, joilla laajennetaan vankien sosiaalisia verkostoja.

VAPAUTUMISEN JÄLKEEN

Kuntouttaminen ja yhteiskuntaan sopeuttaminen

Psykologinen apu, neuvonta, koulutus ja tuki ovat kaikki avainasemassa niiden henkilöiden onnistuneessa ammatillisessa ja sosiaalisessa sopeuttamisessa, jotka ovat saattaneet altistua radikalisoitumiselle ennen vankeusaikaansa tai sen kuluessa.

Eri viranomaistahot yhdistävä toimintamalli – johon voisivat osallistua rikosseuraamuslaitokset, paikallisviranomaiset, sosiaalityöntekijät ja kansalaisjärjestöt sekä tarvittaessa uskontojen edustajat – on välttämätön edellytys sille, että entiset vangit voivat menestyksekkäästi sopeutua yhteiskuntaan eivätkä mene uudelleen mukaan radikaalien tai väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaan.

Voitaisiin kehittää ohjelmia, joilla pyritään helpottamaan äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisten kuntouttamista ja yhteiskuntaan sopeuttamista.

Seuranta ja tietojenvaihto

On helpotettava tietojenvaihtoa kansallisella tasolla toisaalta vankiloiden, rikosseuraamuslaitosten ja turvallisuusalan kumppanien ja toisaalta sosiaalialan ja paikallisten kumppaneiden välillä, jotta voidaan panna täytäntöön tehokkaita yhteiskuntaan sopeuttamisohjelmia ja seurantajärjestelmiä ja vähentää rikosten uusimisen riskiä.

Sellaisten radikalisoituneiden henkilöiden lisäseuranta, joiden katsotaan riskinarvioinnin perusteella olevan jatkuva uhka vapauttamisen jälkeen, voitaisiin varmistaa tapauskohtaisesti kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja noudattaen suhteellisuusperiaatetta ja asianomaisen yksilön perusoikeuksia.

Myös vapauttamisen jälkeiset toimenpiteet voisivat olla hyödyllisiä, jotta vankeusrangaistustaan suorittaessaan radikalisoituneita äärilinjan terrorismi- ja väkivaltarikollisia voitaisiin estää osallistumasta väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaan vapautumisensa jälkeen.

Vankiloissa tapahtuvaa radikalisoitumista koskevien strategisten tietojen jakamista EU:n tasolla voitaisiin kehittää edelleen.

Lisäksi radikalisoituneita vankeja koskevien tietojen vaihtaminen kansallisen lainsäädännön sallimissa rajoissa EU:n jäsenvaltioiden kesken (ja tarvittaessa näiden koti-/asuinvaltioiden kesken) kahden- tai monenvälisesti voisi olla arvokas keino, esimerkiksi silloin, kun jaettavat tiedot liittyvät entisiin vankeihin, jotka palaavat tai matkustavat eri jäsenvaltioihin. Nykyisten tietojärjestelmien (myös Schengenin tietojärjestelmän) parempi hyödyntäminen saattaisi olla hyödyllistä.